

Két esztendő között

Elérkeztünk végre ahhoz az ünnepélyes lépéshez, amikor lapunk a második évfolyamba lépett.

Két esztendő mesgyéjén állunk, amikor a multba költöző ó-esztendőől búcsúzunk, fájdalmainkat, csalódásainkat és balsikereinket feledve üres tarisznyákkal, de örökbiztató reménnyel bátran nekivágunk az ismeretlen háromszázhatvanöt napnak.

*

A „Híd” első évfolyamában megjelent tanulmányok, vitacikkek és a lap a maga tisztuló és kikristályosodó nívójával mindenképen dokumentálta azt a tényt, hogy igenis a Vajdaság területén élő kisebbségi magyar fiatalok táborában lehetséges elérni egy olyan egyetemes szellemi közösséget, mely biztos alapul szolgál a közös kisebbségi jövő és a közös kisebbségi világszemlélet megteremtéséhez.

Minden kezdet nehéz. Különösen a Vajdaság közönyös területére áll ez a közmondás, ahol eddig minden kulturális megmozdulás visszhangtalanul veszett el a bácskai rögök felett. Máskor megint a hálátlan agyonhallgatás volt a sorsa az önzetlen sajtómozgalomnak. A „Híd” mint első határozott folyóirata a Vajdasági magyar fiataloknak sokat küzdött és még ma is küzd a közönnyel; annál is inkább, mivel ezen a tájon az ifjúság ezideig a teljes öntudatlanságban tespedt. A renyheség és a magukkal való határozott megalégedettség hallatlanul ellustította és elfásította őket. A tudatlanság és a velejáró tehetetlenség képzelgőket és főlényeseket termelt, akiből aztán alakult a vitákban szélmalomharcokat vívó és a rosszakaratú iróniában dőzsölő ellentábor. Épen ezért a „Híd” nem is az anyagiakban látta az előtte tornyosuló nehézségeket, hanem az öntudatlan, ide-oda csapkodó fiatalok csoportjainak erőltetett szembehelyezkedéseiben. Ezek részint a hiúság, a rövidlátás, máshelyütt ismét a kirívó rosszakaratnak engedve hallgatták agyon, illetve támadták a Hidat: ám nem tudva azt, hogy avval legkevesebbet ártottak a Hídnak, de legtöbbit önmaguknak. Ennek a rosszakaratú agyonhallgatásnak nem volt, de nem is lesz akkora ereje, hogy a mi testvérszeretetet, az összetartást és kulturális közösséget hirdető munkánkat megakadályozza. Munkáinkban és törekvéseink eredményeinek elérésében talán föltartottak bennünket, (mivel munkaközösségünk e szakadás következtében egyelőre nem lehet egyetemes) de meg nem akadályoztak.

*

Lapunk iránya és célja egyesek véleménye szerint még mindig tisztázatlan. Nem látják a kitűzött célt lapunk hasábjain és nem látnak egy pozitív világnézetet kövér betűkkel a fedőlapra függesztve, amit erélyesen követelnek. Mielőtt még áttérnénk ennek újabb tisztázására, fölidézem Szenteleky Kornél „Ákácok alatt” című tanulmányában foglaltakat, melyek éppen ide vonatkoznak: „Bármilyen politikai hite, művészi elgondolása vagy világszemlélete is van valakinek, ha magyarul ír és ha írásaiban értéket találunk, a kévében a helye, amely összefogja a magyarnyelvű kultúra minden munkását”. — „Világszemléletünk különböző, sőt egyenként is változó, — melyet azonban a világ változó arca erősen befolyásol. Közöttünk nincsenek ortodox forradalmárok, politikai elhagyatottságunk sem kedvez a merev, állandóra beállított látószögeknek. Az igazi, harcos, élet-halált jelentő világszemléletek javarészt a többségi népeknél fordulnak elő, az egyik front teremt, tömöríti a másikat. — Nálunk minden összefolyik, langyos, lágy bizonytalansággá málk, a tiszta osztályöntudatot époly ritkán találjuk meg, mint a kisebbségi öntudatot, a soha ki nem fejlődött polgári öntudatról nem is beszélve”.

Már most kérdezhetjük, miként csoportosulhatnak a vajdasági magyar fiatalok a sokféle világnézeti táborok valamelyikébe, amikor ifjú csoportjainkban osztályöntudatot sem találunk, s amikor még fiataljaink távol állanak a hovatarozás tisztázott fogalmától. Hogyan lehet akkor itt egy folyóirat egy pozitív, harcos világszemlélet szolgálatába állítva, amikor ifjú társadalmunk legnagyobb része nem, hogy „nem akarja”, nem tudja magát azonosítani ezekkel az eszmékkel, azon egyszerű okból kiindulva, hogy nem ismeri. Először meg kell ismertetnünk fiataljainkkal a kisebbségi és az osztályöntudatot, csak azután tarthatunk ott, (mint a Sarlósok és az Erdélyiek) hogy közös világnézeti lobogó alatt csoportosuljunk. Nálunk a csoportosulás, az együttműködés és a közösség csakis egy olyan eszme, tulajdonság vagy jelleg alapján történhetik, ami e széles közönyös területen maradéktalanul közös bennünk. Amiből is természetesen következik, hogy csoportosulásunk, kultúrközösségünk csakis faji alapon történhetik.

Ami közös bennünk, amit közösen örököltünk, azt együttesen ápoljuk és fejlesszük. Ennek tisztán faji jellege a lap iránya. A közös munka mellett mindenkinek megmaradhat a saját kialakult vagy kialakulóban lévő világnézete és minden eszmeáramlatról bántatlanul egyéni véleménye. Mert mindezeket túl megmarad, ami kezdettől fogva van: az anya, a faj, a testvérszeretet, a tudásnak és a fejlődésnek megállíthatatlan örök folyamata.

A lap célja körül fölmerült vitákra vonatkozólag már több ízben válaszoltunk. Sajnos azonban a mindent fölületesen szemlélő olvasók még ma sincsenek tisztában evvel.

Törekvéseink továbbra is a vajdasági magyar fiatalok öntudatosítása, intenzív munkára és szorgalmas tanulásra serkentése, a testvérszeretet és az összetartás megizmosítása, az egyetemes

magyar kultúrközösség megteremtése, melyben a vajdasági magyarság jövő társadalma erős és biztos támaszára talál.

*

A „Híd” második évfolyamában új lépések előtt áll. Az új évfolyam új célkitűzések sorozatának eredményes elvégzésére és a fontos és nélkülözhetetlen tervek megvalósítására vár.

A legfontosabb programpontunk a vajdasági kisebbségi fiatalok égető problémáinak lelkiismeretes földolgozása, alapos ismeretése és ezeknek a problémáknak megoldása egyúttal határozott proceszusa a magyar fiatalok öntudatosításának.

Nagy súlyt fektetünk továbbra is a vajdasági magyar falu monografiák egybegyűjtésére, a magyar falu gazdasági és kulturális problémáinak beható ismertetésére. A falu-monografiák ismertetésével kapcsolatban a hiányos és egyes vidékeinken nemlétező statisztikai adatok pontos földolgozását is tervbe vettük, mely munka által pontos kimutatást nyerünk magyar parasztjaink, napszámosaink gazdasági és kulturális helyzetéről. (A megélhetés körülményeiről, családalapításról, fajkeveredésekről, a magyar gyermekek neveléséről, a falu tanítójának jelenlegi szerepéről, a magyar nyelv és a megmaradt magyar népszokások megőrzéséről).

Egyetemi ifjúságunk kultúrmunkájának egységesítését akarjuk elérni, hogy a „Híd” körül csoportosulva terveinket és a kizárólagosan ránk váró feladatokat könnyebben és alaposabban elvégezhessük.

Földolgozzuk a vajdasági ifjú magyar munkásnemzedék gazdasági és kulturális helyzetét és ezen életkörülményeknek pontos statisztikai kimutatásait, amint ezt jelen számunkban meg is kezdtük.

Megismertetjük ifjúságunkat a mi és a minket környező irodalmak és irodalmi alkotások átértékelésével, az európai társadalomban vajúdó eszmeáramlatokkal és dogmává vált tanokkal. Ismeretkörüket, gondolatvilágukat ily módon gazdagítva, tanulni-akaráásra és építő munkára serkentjük őket.

Lapunkat sokoldalú témakörének terveivel útnak indítjuk fiatal testvéreink felé, melyben a szeretet, a dolgozni és élni akarást hirdető szó eljut a legtávolabb eső magyar lakta falu lakójához, aki él, gondolkodik, velünk együtt küzd és velünk együtt érez.

Lévay Endre

. . . Oly eszméket, melyek egyszer hatalmasakká váltak, elnyomni nem lehet s azoknak következéseit elhárítani nem lehet s az egyes nép vagy ország bármennyire is hatalmas legyen, az ilyen eszmék hatása alól nem zárhatja el . . .

Báró Eötvös József
(A XIX. század uralkodó eszméi).